Scântei galbene (1926)

— Scântei galbene

O femeie în doliu pe stradă.
O frunză galbenă tremura după ea
Luat de-a oraşului sfadă.
Uitasem că toamna venea.

...Era mai demult o stradă.
O şcoală, şi bruma cădea
Prin săli, ca nimeni să-l vadă.
Un elev singuratic pălea.

Un om în amurg, pe-o stradă...
Pe foi nu mai ştiu cum trecea
Sub tropot, ş-a lumii grămadă...
— Uitasem că toamna venea.

— Singur

Odaia mea mă înspăimântă
Cu brâie negre zugrăvită
Prin noapte, toamna despletită
În mii de fluiere cântă.

— Odaie, plină de mistere.
În pacea ta e nebunie;
Dorm umbre negre prin unghere.
Pe masă arde o făclie.

— Odaie, plină de ecouri.
Când plânsu-ncepe să mă prindă.
Stau triste negrele tablouri
Făclia tremură-n oglindă.

Odaia mea mă înspăimântă...

Aici n-ar sta nicio iubită.
Prin noapte, toamna despletită
În mii de fluiere cântă.

— Amurg

Crai-nou verde-pal, şi eu singur
Prin crengile cu sunet de schelet.
Învineţit ca un cadavru…
— Vino-n zăvoiul violet.

Or, nu! s-aprind luminile-n oraş…
Sunt alţii, şi un alt poet
E mult de când dormim în umbră.
În cimitirul violet…

— Miezul nopţii

Frunzişul acuma pornit-a
O leneşă, jalnică horă;
Şi plâng, şi cu plânsul în noapte
Răchita de-afară mi-i soră.

S-apropie-ncet miezul nopţii.
Şi sună a frunzelor horă.
Eu trec din odaie-n odaie.
Când bate satanica oră.

— Vânt

Toamna a ţipat cu un trist accent.
Văzul cade neatent.
Vântul sună lemnăria.
Bate gol, în poloboace, butnăria.
Lângă uşă frunzele s-au strâns.

De departe vin ecouri vechi de plâns.
Brumă, toamnă literară.
Pe drum prăfăria se duce fugară.
Şi-am stat singur supărat
În zăvoiul decadent.
Şi prin crengile-ncâlcite mi-am notat
Versuri fără de talent.

— Ecou de serenadă

Pansele negre, catifelate.
Pe marmura albă s-au veştejit.
Şi-n tainice note s-au irosit
Parfume triste, îndoliate.

Eu singur, cu umbra, iar am venit.
O, statui triste şi dărâmate.
Pansele negre, catifelate.
Vise, ah, vise, aici, au murit.

În haine negre, întunecate.
Eu plâng în parcul de mult părăsit…
Şi-a mea serenadă s-a rătăcit.
În note grele, şi blestemate…

— Noapte

Se-ntind bulevarde-n noapte de vară.
Pe arbori electrică lumină
La gară zvâcneşte o maşină.
Şi-n gol tresar signale de gară.

Pe cer de safir, comori de avari…
Tăcerea în gol vibrează cu zvon
Oraşul, cu-ncetul pare – un salon.
Acuma, în somn, tresar fete mari.

— Strigoii

Cu roşii fanare, galbene, verzi
Trec noaptea strigoii prin lanuri de grâu
Şi câinii spre lanuri în noapte tot bat
Strigoii la crâşmă în pod au intrat.
Şi podul se vede bizar luminat
Cu roşii fanare, galbene, verzi.

Strigoii, din pod, îşi iau înapoi.
Lăsate din viaţă, demult, amanete…
Aşa spune basmul ce azi l-am uitat
Că noaptea, la crâşmă, apar siluete
Cu roşii fanare, galbene, verzi.

Dar când despre ziuă cocoşu-a cântat.
Cad buzna din pod grămezi de strigoi
Şi-n hău, peste lanuri, strigoii se pierd
Roşii, galbeni şi verzi.

— Marş funebru

Ningea bogat, şi trist ningea, era târziu
Când m-a oprit, în drum, la geam clavirul;
Şi-am plâns la geam, şi m-a cuprins delirul
Amar, prin noapte vântul fluiera pustiu.

Un larg şi gol salon vedeam prin draperii.
Iar la clavir o brună despletită
Cânta purtând o mantie cernită.
Şi trist cânta, gemând, între făclii.

Lugubrul marş al lui Chopin
Îl repeta cu nebunie…
Şi-n geam suna funebra melodie.

Iar vântul fluiera ca ţipătul din tren.

Apoi, veni şi-o blondă în salon…
Şi-aproape goală prinse, adormită.
De pe clavir, o scripcă înnegrită
Şi urmări, pierdută, marşul monoton.

Înaltă, despletită, albă ca de var.
Mi se părea Ofelia nebună…
Şi lung gemea arcuşu-acum pe strună
Îngrozitorul marş lugubru, funerar.

Cântau amar, era delir.
Plângea clavirul trist, şi violina
Făcliile îşi tremurau lumina.
Clavirul catafalc părea, şi nu clavir.

Târziu, murea clavirul lung gemând.
Luptau făcliile în agonie…
Şi-ncet se-ntinse o noapte de vecie.
Şi-n urmă, greu, un corp am auzit căzând.

Vai, de-atunci îmi pare lumea şi mai tristă.
Viaţa-i melodie funerară…
Şi nu mai uit nebuna lăutară
Şi transfigurata, trista claviristă.

— Balet

Lunecau baletistele albe…
Degajări de puternice forme
Albe, în faţa lumii enorme.
Lunecau baletistele albe…

Lunecau baletistele albe
Şi lumea sufla împătimită

Albe, râzând spre lumea prostită.
Lunecau baletistele albe.

Lunecau baletistele albe...
Tinic trezind complexul organic
Albe, stârnind instinctul satanic.
Lunecau baletistele albe.

— Serenada muncitorului

Eu sunt un monstru pentru voi.
Urzind un dor de vremuri noi.
Şi-n lumea voastră-abia încap...
Dar am să dau curând la cap.

O, dormi adânc mereu aşa.
În vise dulci, hidos burghez.
Oftând, palate de-ţi lucrez.
Eu ştiu şi bine-a dărâma.

În noaptea asta, iată, sună
O serenadă din topor
Amanţilor pierduţi sub lună.
Poeţi cu putrdul amor.

O, dormi în noaptea infinită.
Burghez cu aer triumfal.
Dar preistoric animal
În raţiunea aurită.

Sub luna blondă nu se plânge.
Ci răzbunările se curmă.
Martirilor scăldaţi în sânge
Cânt serenada cea din urmă.

O, dormi... dar voi urca spre soare
În zbor sublim de-aeroplan...

Cu vise dulci, burghez tiran.
E aurora-ngrozitoare…

— Pastel

— Adio, pică frunza
Şi-i galbenă ca tine.
Rămâi, şi nu mai plânge.
Şi uită-mă pe mine.

Şi s-a pornit iubita
Şi s-a pierdut în zare
Iar eu stau în golul toamnei
Chemam în aiurare…

— Mai stai de mă alintă
Cu mâna ta cea mică.
Şi spune-mi de ce-i toamnă
Şi frunza de ce pică…

— Scântei galbene

Vom spune că toamna a venit… foarte trist
La o fereastră melancolică, mi s-a părut ceva.
Însă m-a trezit un glas pozitivist…
Vânt umed, şi frunza zboară, undeva.

Am ajuns, acum, pe un câmp cu ape…
În luncă, medita un poet cunoscut
Părea că de oameni nu mai încape;
De-această-ntâmplare, atât de rău mi-a părut.

Eu nu mai ştiu nimic, şi m-am întors acasă.
Uitaţi-vă ce gol, ce ruină-n amurg
Amurgul galben m-a-ngălbenit, şi m-apasă.
Ca geamuri galbene, cu lacrimi ce nu mai curg.

— Dormitând

În pâcla nopţilor de iarnă, cu hornuri ce fumează
Când lămpile de stradă cu miile veghează.
În pâcla colorată mă duc abia simţit
Mai mult ca orişicine, îmi pare c-am greşit.
Am fost atât de singur, şi singur am rămas.
În creierul meu plânge un nemilos taifas...
De sună-n ziduri ninse, vreo muzică de bal.
Mai stau, şi plânge-n mine un vals provincial.
De la fereastra ninsă, cu finele perdele.
Mă duc pe străzi de gheaţă cu spuza lor de stele;
Şi-n mijlocul odăii, tot singur mă prezint:
— Valsa o blondă-n alb, şi cu pantofi de-argint...
Aprind, pe masă, lampa, şi iarăşi mă dezbrac.
Aş vrea să-mi fac un ceai, şi stau, şi nu-l mai fac...
Mă clatină spre pat al insomniei pas
În creierul meu plânge un nemilos taifas.

— Nocturnă

E-o muzică de toamnă
Cu glas de piculină.
Cu note dulci de flaut.
Cu ton de violină...
Şi-acorduri de clavire
Pierdute, în surdină;
Şi-n tot e-un marş funebru
Prin noapte, ce suspină...

— Nervi de primăvară

Melancolia m. a prins pe stradă.
Sunt ameţit.

Oh, primăvara, iar a venit…
Palid, şi mut…
Mii de femei au trecut;
Melancolia m. a prins pe stradă.

E o vibrare de violete.
Trece şi Ea;
Aş vrea.
Dar nu pot s-o salut;
Oh, şi cum a trecut.
Într-o vibrare de violete.

NImicnicia m-a prins pe stradă.
Am adormit.
Oh, primăvara iar a venit
Pal, şi uitat…
Val funebru, depărtat.
Melancolia mă ţine-n stradă…

— Note de primăvară

Verde crud, verde crud…
Mugur alb, şi roz şi pur.
Vis de-albastru şi de-azur.
Te mai văd, te mai aud!

Oh, punctează cu-al tău foc.
Soare, soare…
Corpul ce întreg mă doare.
Sub al vremurilor joc.

Dintr-un fluier de răchită.
Primăvară.
O copilă poposită la fântână
Te îngână
Pe câmpia clară…

Verde crud, verde crud…
Mugur alb, şi roz şi pur.
Te mai văd, te mai aud.
Vis de-albastru şi azur.

— Amurg de vară

Histerizate fecioare pale.
La ferestre deschise, palpită…
În amurguri roşii, nupţiale.
Stau pale, şi nu se mai mărită.

Eu trec, îmbrâncit, ca şi ele.
Şi-asemenea inima mea plânge
Din treacăt, tuturor, în perdele.
Le pun câte-o roză de sânge.

— Fanfară

Ce tristă operă cânta
Fanfara militară
Târziu, în noapte, la grădină…
Şi tot oraşul întrista
Fanfara militară.

Plângeam, şi rătăceam pe stradă
În noaptea vastă şi senină;
Şi-atât de goală era strada
De-amanţi grădina era plină.

Oraşul luminat electric
Dădea fiori de nebunie
Era o noapte de septembrie.
Atât de rece şi pustie!

Şi tot oraşul întrista

Fanfara militară…
Târziu, în noapte, la grădină.
Ce tristă operă cânta
Fanfara militară.

— Gol

Dă foşnet frunza măruntă.
Umbra e rece-n pădurea sonoră
O mirare tăcută, poate cruntă.
O ameţire de toamnă, de-o horă.

Un haos vrea să mă ducă
De unic uitând, şi de număr
Un foşnet uscat mă usucă.
Pe-un arbore plâng ca pe-un umăr.

Şi sfârâie-o ploaie uşoară
Pe râpi, pe pădurea uscată
Caverna de-odinioară…
Şi zarea-ntunecată…

— Nocturnă

Clar de noapte parfumat.
O grădină cu orizontul depărtat…
Şi în somn, pe banca veche, cugetări se contrazic.
Greierul zimţează noaptea, cu nimic.

Cum te-am aşteptat…
Totul a trecut
Luna pare, în oftat.
Un continent cunoscut.

Aici e frumos aranjat
Orice fir;

Veacurile-au stat
Un oraş, pe vale – suvenir.

Clar de noapte parfumat.
O grădină cu orizontul depărtat…
Şi în somn, pe banca veche, tot mai mic…
Greierul zimţează noaptea, cu nimic…

— De iarnă

Cum ninge repede, apoi încet
Şi nu ştii cât timp mai trebuie de-acum.
E la fereastră, alb
O fată cu şal negru în cerdacul nins…
Dar prin copaci largi înserează
Într-un departe nins era tot aşa.
În adevăr
Şi înnoptate zăngăniri.
Apoi va avea loc un bal.
Sau o serbare de spiritism.
Atâtea sunt de făcut…
Când tu apari numai ca amintire.
Cum ninge repede, repede!

— Umbra

Mă prăfuise timpul dormind peste hârtii…
Se întindea noianul de unde nu mai vii;
O umbră, în odaie, pe umeri m-apăsa
Vedeam ce nu se vede, vorbea ce nu era.

— Poţi să te culci, e ora şi noaptea-ntârziată.
Vei scrie, altă dată, orice, şi tot nimic.
O umbră eşti acuma, şi pot să te ridic.
Lăsând odaia goală, şi lampa afumată…

— De iarnă

În ecouri bocitoare
Vine iarna, vine-acuşi
Plâng copile pe la uşi
Din harmonii cerşitoare.

Plâng fecioare din clavire
Prin palate boiereşti
Plâng harmonii la fereşti
Milogiri de cimitire.

Răzvrătiţii dau ca orbii
Şi flămându-i ucigaş
De la sate la oraş
Au trimis ţăranii – corbii.

Prin oraşele avute
Histerii de muritori.
Pe sub corbii bocitori
Trec femeile pierdute.

Iată, ninge, peste fire.
Hai la vatră, la poveşti
Plâng harmonii la fereşti
Milogiri de cimitire.

— Unei fecioare

Duduia veşnic citeşte;
Ştie clavirul, pictează
Şi nopţi de-a rândul veghează
Şi poate de-aceea slăbeşte.

Se crede, şi unuia spun
Dar totul rămâne secret

Duduia visează-un poet.
Bizar, singuratec, nebun.

— Note de toamnă

În toamna violetă, compozitori celebri
Au aranjat un vast concert…
Pe galbene alei, poeţii trişti declamă lungi poeme
E-o toamnă, ca întotdeauna, când totul geme.
Frumos, şi inert.

Pe străzi elegante, ca o părere.
Femeia modernă a trecut, şi revine;
Tot haosul e-o veselie de eter.
Şi, dacă se zguduie oraşul.
Şi creierul rămâne pierdut;
Şi, dacă munca trosneşte din braţe, din piatră, din fier.
Mulţimea anonimă se va avea în vedere.
Tot, ce-mi trebuie să am, pot să cer.

Parfum… incendiu violet, şi becurile-aprinse
Amurgul licăreşte pe-oraşul de vitrine
Pierdut, mă duc şi eu, cu braţele învinse.
Plângând.
Şi fredonând.
Gândindu-mă la mine.

— Vals de toamnă

La geamuri, toamna cântă funerar
Un vals îndoliat, şi monoton…
prin salon.
După al toamnei bocet mortuar.

Auzi, cum muzica răsună clar
În parcul falnic, antic, şi solemn.

Din instrumente jalnice, de lemn.
La geamuri, toamna cântă funerar.

Acum, suspină valsul, şi mai rar.
O, lasă-mă acum să te cuprind…
— Hai, să valsăm, iubito, hohotind.
După al toamnei bocet mortuar.

— Nocturnă

O, nu mai cânta, harmonie pribeagă.
Că plâng, şi nu mai ştiu unde să mă duc.
În toamna care plânge pe-o veche modestie.
Cu ploaia care curge în mahalaua bleagă.
În noaptea asta-n care am devenit năuc
Oh, plouă, şi tu gemi cu plâns de armonie…
— Tot altuia, de mine, aminte să-i aduc…
O, nu mai cânta, harmonie pribeagă.
Că plâng, şi nu ştiu unde să mă duc.

— Ninge

Când iar începe-a ninge
Mă simt de-un dor cuprins.
Mă văd, pe-un drum, departe.
Mergând, încet, şi nins.

Sub streaşină, cerdacul
Se-ntunecă, mâhnit;
Stă rezemată o fată
De stâlpu-nzăpezit.

— Igienă

Ea crede c-aş fi atacat…

Şi când o sărut se teme.
Dar sclavă plăcerii, ea geme
Şi cere un lung sărutat.

Pe urmă, când spasmul a dispărut
Îşi udă-n parfum o batistă
O pune pe gură, şi tristă
Ea şterge un ftizic sărut.

— Şi ninge...

Şi ninge în oraşul mare
E noaptea plină de orgii.
Iar prin saloane aurii
S-aud orchestre şi fanfare.

Femei nocturne, singurele
La colţ de stradă se aţin.
Desfrâu de bere şi de vin
Prin berării, şi cafenele.

De orbitoare galantare
De diamant, şi de rubin...
Şi de averi oraşu-i plin.
Şi ninge în oraşul mare!...

— Plumb de iarnă

Şi iar... aceeaşi oră de dimineaţă...
Pe toate mocnind acelaşi secret;
Un frig violet, şi faţa e creaţă
— O, cum omul a devenit concret...

Lungi plictiseli în turnurile sumbre...
Noian de superstiţii, cu hohot sec, târziu;
— Vei merita o lampă-n mohorâte umbre

Şi corbii azvârliţi de-al nopţilor pustiu.

În noaptea viforoasă de vei putea învinge
O tristă-ngăduire, sau un humor secret
Vor auzi în turnuri, se vor uita cum ninge...
— O, cum omul a devenit concret...

— Nervi de toamnă

Iarbă de plumb şi aer tare...
Pudrat pe-o eczemă ce faţa mi-o sapă;
Pe câmp, cu o umbră de cugetare
Violet, corbi, şi-oglinzi de apă.
— O, tu care vei rătăci ca mine
În culori închise, şi ameţit la pas.
Dus de frumos, de mai bine...
Demult, într-o toamnă, s-a stins un glas.

— Toamnă

Clavirele plâng în oraş...

Afară o vreme de plumb
Şi vântul împrăştie ploaia.
Tomnatice frunze prin târg
Aleargă pe drumuri cu droaia.

Un bolnav poet, afectat
Aşteaptă tuşind pe la geamuri
O fată, prin gratii, plângând.
Se uită ca luna prin ramuri.

Ea plânge... el palid se pierde
Prin târgul sălbatic, sever;
Şi pare tabloul acesta
Că-i antic şi plin de mister!

— Nocturnă

Nu e nimeni… plouă… plânge-o cucuvaie
Pe-un acoperiş de piatră-n noapte cu ecouri de şivoaie.
Vai, e ora de-altădată, umbre ude se-ntretaie
Şi-n curentul unui gang aţipesc, plin de ploaie.

Tabla tuburilor sună aiurarea tuturor…
O grăbită alchimie, fâlfâie o vâlvătaie.
Vai, e ora de-altădată, dungi de ploaie se-ntretaie.
Un oraş de piatră doarme… toate dor.
Nu e nimeni… plouă… plânge-o cucuvaie.

— Poveste

Îţi aduci aminte ziua când ţi-am spus că eşti frumoasă
Când cu buzele de sânge şi cu ochii sclipitori
Printre arborii de toamnă te opreai încet, sfioasă
Lăsând gândul spre amorul înţeles de-atâtea ori…
Aşteptai să fiu poetul îndrăzneţ ca niciodată
Ca s-auzi ecoul rece-al unor calde sărutări
Te duceai mereu nainte înspre o umbră întunecată
Ca o pală rătăcire coborând din alte zări.
Ah, mi-ai spus atât de simplu că ţi-i sete de iubire
Neascultând decât şoptirea singuraticei păduri.
Îţi opreai cu mâna sânul şi zâmbea a ta privire.
Chinul depărtării noastre neputând să-l mai înduri.
— Ha, ha, ha, râdea ecoul, de râdeam de-a ta plăcere.
Între om şi-ntre femeie mi-ai spus ura din trecut.
Te-am lăsat să-nşiri povestea cu dureri şi cu mistere
Pentru mine, ca oricărui trecător necunoscut.
Îţi aduci aminte ziua când ţi-am spus că eşti frumoasă.
Când, în şoaptele pădurii, poate că te-am sărutat
Ascultând ecoul rece, înspre toamna friguroasă
Ce-aducea-ntâlnirii noastre un adio-ndepărtat?

— Între ziduri

Cum trec pe lângă case mari… cătând pe un ştiu cine…
O, toamnă-n foşnetul de somn s-adorm şoptind de tine…
Pe strada goală vântul deodată face-un salt.
Tăcere e în ganguri şi în ogrăzi de-asfalt.

Cum totu-i glorios… eu niciodată pace…
O, toamnă-n foşnetul lung şopteşte-mi cum se tace…
O, nu-i nimic, nimic, a fost un vis înalt.
Tăcere e în ganguri şi în ogrăzi de-asfalt.

— Frig

Sunt lângă un gard rupt.
Şi vântul bate cu frunze ude
Sunt mai urât, mai supt.
Frigul începe sticla s-o asude.

Pe strada aplecară la vale
E-o toamnă ca o poezie veche
Vântul împinge fusta femeilor în cale.
Cu una din ele nu mai puteam fi o pereche.

Toamna rupe afişe şi flori.
E mai trist departe-n prăpăstii
Să faceţi foc pe zi de mai multe ori;
O, trebuie să fie trist departe-n prăpăstii…
Fulgi de zăpadă rătăcitori…

— Dimineaţă

O cafea neagră… şi-o ploaie de gheaţă.
Când spiritul mai arde culori în odaie

O privire pe-o carte, pe straie.
Şi pasul mă-ndeamnă în dimineaţă.

Cum frigul tremurând ca o veste.
Tot plânge de-al meu şi de-al tău…
Tot mai mult am rămas cu ce este.
Şi plouă cu o părere de rău.

Am uitat dacă merg… încă tot mai iubesc…
Am ajuns la timp, ocup şi un loc.
Dar gândul apasă cu graul său bloc…
E numai vedere… nu mai pot să vorbesc…

— Romanţă

Parfumul rozelor ude.
Tomnatic suspin.
În zori, în tăcutele trude.
Te cheamă pe tine, puţin.

O tristă poemă de foi
Îmi spune-o poveste de noi…
— Adio, pustiu, şi fior.
Va fi poate-odată, amor.